

OPENBAAR

TER BESLISSING

Aan

Minister

nota

Kamerbrief n.a.v. toezegging TZ202306-139 over
buitendijks Markermeer

Datum

25 september 2023

Onze referentie

IenW/BSK-2023/270007

Opgesteld door

Bestuurskern

Dir. Waterkwaliteit en Grote
Wateren

Grote Wateren en Bestuur

Beslistermijn

30 september 2023

Bijlage(n)

2

Aanleiding

Tijdens het commissiedebat Water van 7 juni 2023 heeft u toegezegd een brief te sturen aan de Kamer waarin de kwantitatieve onderbouwing met betrekking tot de keuzes van het Markermeer wat breder uiteen wordt gezet. Dit betreft de toezegging aan de heer Grinwis met nummer TZ202306-139. Hiervoor is bijgevoegde brief opgesteld. De Verenigde IJsselmeertop op 28 september is volgens dezelfde lijn voorbereid.

Geadviseerd besluit

Akkoord te gaan met de bijgevoegde Kamerbrief.

Kernpunten

- In de brief is de essentiële rol van het Markermeer in ons watersysteem beschreven en wordt kwalitatief en kwantitatief onderbouwd waarom in de Kamerbrief 'Water en Bodem sturend' (WBS) de keuze is opgenomen om vanaf heden geen nieuwe landaanwinning toe te staan in het IJsselmeer-gebied behalve voor overstroombare natuur en om te voldoen aan de Natura2000-doelen en KRW. Het tweede deel van de brief bevat een eerste uitwerking van deze keuze: de redeneerlijn hoe het Rijk met nieuwe en lopende projecten wil omgaan.
- Op de eerste pagina van de Kamerbrief is de samenvatting of kernboodschap opgenomen. Hierin is aangegeven dat het een principiële keuze is om in te zetten op het behoud en vergroten van de ruimte voor onze wateropgaven in het Markermeer en IJsselmeer; hier geen nieuwe landaanwinning toe te staan voor andere functies dan voor de zoetwatervoorziening, waterveiligheid en waterkwaliteit en ecologie. En functies die binnendijks kunnen worden gerealiseerd (zoals wonen, niet-watergebonden activiteiten) ook binnendijks te realiseren. Buitendijks wordt wel ruimte geboden voor kleinschalige watergebonden activiteiten (strandjes, havens), omdat dit binnendijks niet kan worden gerealiseerd. Voor vergevorderde projecten gaat deze lijn niet gelden; hiervoor is een definitie opgenomen.
- Het betrachten van maatwerk neemt een te groot risico met zich mee dat iedere initiatiefnemer zichzelf ziet als uitzondering en bestuurders WBS gaan zien als een (vrijblijvende) afweging in plaats van als een uitgangspunt. Daarmee komen de wateropgaven in de toekomst in de knel en lopen we weg van de structurerende keuze die we ook niet meer kunnen uitleggen. Daarom wordt geadviseerd om niet meer ruimte te bieden dan de ruimte die de

OPENBAAR

Pagina 1 van 3

redeneerlijn nu biedt (voor vergevorderde projecten; voor kleinschalige watergebonden activiteiten).

- RWS en HBJZ zijn akkoord met deze brief.

Krachtenveld

- De concept-redeneerlijn heeft u 23 juni voorgelegd aan het gecombineerde BO Water, bodem en VRO (tevens akkoord op gegeven door BZK). Hier is steun uitgesproken en aangegeven dat effectuering van deze keuze urgentie heeft. Ook is de concept redeneerlijn op 15 september ter reflectie voorgelegd aan het Bestuurlijk Platform IJsselmeergebied.
- In deze bestuurlijke overleggen is de zorg geuit dat uitzonderingen leiden tot geitenpaadjes waardoor er toch weer wordt gebouwd, terwijl we dit niet moeten willen. Dit heeft geleid tot een tekstwijziging in de concept redeneerlijn, waarin is geëxpliciteerd dat het gaat om ruimte voor *kleinschalige* watergebonden activiteiten aan de randen van de meren. Daarnaast wordt in de Kamerbrief aangegeven dat dit punt aandacht vraagt in de verdere uitwerking en een scherpe definitie nodig is van wat wordt verstaan onder watergebonden activiteiten en kleinschalig.
- Daarnaast is aandacht gevraagd voor enkele lopende buitendijkse projecten van de gemeenten Almere en Lelystad. Hierover lopen gesprekken met de regio. Belangrijkste schuurpunten zijn:
 - De regio Flevoland ziet WBS en de wateropgaven als een van de belangen die integraal moet worden afgewogen bij de planontwikkeling van Almere Pampus en Waterfront Lelystad (met een miniem effect op de watervoorraad), terwijl de Kamerbrief uitgaat van WBS als uitgangspunt.
 - De regio vindt dat over deze projecten bestuurlijke afspraken zijn gemaakt en beroept zich daarbij op het Barro (de huidige regelgeving), waarin in 2012 voor Almere en Lelystad resp. 700 en 150 ha uitbreidingsruimte is geboden voor buitendijkse stedelijke ontwikkeling. Het destijds bieden van ruimte is echter geen bestuurlijke afspraak over de realisatie van plannen. Voor beide ontwikkelingen geldt dat de planvorming niet dusdanig ver is, dat geen rekening meer kan worden gehouden met de WBS-keuzes.Naar verwachting zal het nodig zijn deze projecten bestuurlijk te bespreken.

Datum

25 september 2023

Onze referentie

IenW/BSK-2023/270007

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit en Grote
Wateren
Grote Wateren en Bestuur

Aan

Minister

Bijlage(n)

2

Toelichting

Politieke context

De Kamerbrief WBS is maart 2023 in de Tweede Kamer behandeld en kent overwegend politiek draagvlak.

Financiële/juridische overwegingen

Het beperken van nieuwe bebouwing buitendijks in het IJsselmeergebied zal mogelijke schadekosten in de toekomst als gevolg van te veel of te weinig water voorkomen. Tevens zal dit het nemen van maatregelen ten behoeve van onze waterveiligheid en zoetwatervoorziening mogelijk houden of minder kostbaar maken.

De redeneerlijn loopt vooruit op aanpassing van regelgeving in het ruimtelijk spoor waarvoor M BZK stelselverantwoordelijk is. Tot deze is aangepast kan de lijn in het ruimtelijk domein juridisch niet worden afgedwongen. Wel zal deze brief

en de eerdere kamerbrief WBS bij projecten waarvoor een (water)vergunning van de Minister van IenW vereist is, worden betrokken. Juristen geven aan dat dit tot gevolg kan hebben dat een vergunning kan worden geweigerd. Hierdoor kan er een situatie ontstaan dat een bevoegd gezag in het ruimtelijk spoor moet instemmen met een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij indien ook een vergunning nodig is in het kader van de Waterwet deze vervolgens kan worden geweigerd indachtig de WBS-principes.

Om van dergelijke aanvragen een vergunning te kunnen weigeren, kan niet enkel volstaan worden met een verwijzing naar een Kamerbrief, maar zal per aanvraag beoordeeld en onderbouwd dienen te worden waarom een vergunning niet verleend kan worden.

Uitvoering en gevolgen voor de maatschappij

De redeneerlijn geeft regionale overheden en initiatiefnemers van lopende en toekomstige buitendijkse initiatieven in het IJsselmeergebied meer helderheid over de WBS-keuze "geen landaanwinning in het IJsselmeergebied". Zodat zij hier bij de planvorming en besluitvorming rekening mee kunnen houden.

Om de gevolgen voor initiatiefnemers van lopende projecten te beperken geldt deze lijn niet voor vergevorderde projecten. Dit zijn projecten waarvoor het bestemmingsplan is vastgesteld en/of de vergunning is verleend, en projecten waarvoor het ontwerp-bestemmingsplan en/of de ontwerpvergunning ter inzage is gelegd vóór publicatie van de kamerbrief WBS.

Daarnaast wordt aan de randen van de meren ruimte gehouden voor kleinschalige watergebonden activiteiten die niet binnendijks kunnen worden gerealiseerd. Dit is bedoeld om van de meren te kunnen blijven genieten.

De redeneerlijn helpt om gesteld te staan voor klimaatverandering en draagt bij aan het beschermen van de waarden van het 'blauwe hart' (zoals een open landschap, cultuurhistorie, natuur); van belang voor alle inwoners van de noordelijke helft van Nederland.

Communicatie

Communicatie en consultatierondes zijn onderdeel van het vervolgtraject om tot aanpassing van de regelgeving te komen. De WBS-kamerbrief en de redeneerlijn zijn daarbij uitgangspunt voor verdere uitwerking.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Kamerbrief	Brief aan de Tweede Kamer n.a.v. toezegging

Datum

25 september 2023

Onze referentie

IenW/BSK-2023/270007

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir. Waterkwaliteit en Grote Wateren
Grote Wateren en Bestuur

Aan

Minister

Bijlage(n)

2